

NOVI OBLICI STRUČNOG USAVRŠAVANJA

31. kolovoza 2018., Klinča Sela

Zelene knjižnice

Sanja Šušnjara Raić, knjižničarka
OŠ Klinča Sela

Budućnost će biti zelena ili je neće biti!

Izraz **zelena knjižnica** upotrebljava se u dvama značenjima:

Prvo značenje je sama **zgrada knjižnice** koja je projektirana i sagrađena na način da u što manjoj mjeri utječe na okoliš. Drugo značenje se odnosi na knjižnične **programe i usluge** usmjerene na razvoj zelene pismenosti, edukacije korisnika o održivom razvoju u svrhu poboljšanja vlastitog života i jačanju održivog društva.

Projekti u Hrvatskoj

Zelena knjižnica, Društvo bibliotekara Istre 2011.

Cilj projekta je kroz knjižnice i knjižničarska društva poučiti javnost te širiti svijest o održivom razvoju i nužnosti zaštite okoliša.

Do sada su u projektu sudjelovale brojne knjižnice i ustanove s mnogobrojnim predavanjima, radionicama, tribinama i projekcijama dokumentarnih filmova.

Projekt je iznimno dobro prepoznat i prihvaćen u knjižnicama diljem Hrvatske.

Zelena knjižnica energetske efikasnosti (ZeeK) (u sklopu projekta Poticanje energetske efikasnosti u Hrvatskoj), 2012.

Međunarodni savez knjižničarskih društava i ustanova (IFLA) u svojoj je **Izjavi o knjižnicama i razvitku** (2013.) naglasio da knjižnice imaju prirodnu ulogu pružanja pristupa informacijskim sadržajima i uslugama koje podupiru održivi razvoj.

E! Okolišni film festival, Zelena akcija, 2014.

Održive škole: Temelji bolje budućnosti, ZMAG, 2015.

Pokrenimo zelene knjižnice, HKD, Zelena akcija 2015.

Radna grupa za zelene knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva u suradnji sa Zelenom akcijom 2015. godine pokreće nacionalnu akciju ***Pokrenimo zelene knjižnice***.

Zelena akcija po prvi puta 2014. godine organizira ***E! Okolišni film festival***, koji se bavi dokumentarnim filmom iz područja održivog razvoja, zaštite okoliša, ljudskih prava i sl. Sam Festival traje nekoliko dana, a akcija ***Pokrenimo zelene knjižnice*** traje kroz cijelu godinu, gdje knjižnice mogu besplatno preuzimati i javno prikazivati filmove.

Filmovi su motivacija za knjižnice da samostalno planiraju zelene aktivnosti. Sve što je potrebno za preuzimanje i prikazivanje filmova jeste dati podatke o prikazivanju filmova i popratnih sadržaja.

Zelena knjižnica za zelenu Hrvatsku, NSK, 2016.

Zelena knjižnica za zeleni Zagreb, KGZ, 2017.

Zeleni festival – (O)krenimo na zeleno, NSK, 2017.

Zeleni filmovi u vašoj školi, Ekološko socijalni forum, 2017.

Zelena priča za zeleni planet, NSK, 2018.

Natječaj je otvoren do 15. lipnja 2018., namjenjen je učenicima osnovnih škola.

Let's Go Green, 2018.

1. međunarodna konferencija o zelenim knjižnicama; NSK, HKD, IFLA

Potreba za podizanjem svijesti o očuvanju okoliša i održivome razvoju u proteklih godina postala je važna za knjižnice u Hrvatskoj, od 2011. godine i inicijative Društva bibliotekara Istre do danas, mnoge knjižnice organizirale su brojne aktivnosti s ciljem edukacije svojih korisnika, što nas uistinu stavlja na sam vrh svjetskog knjižničarskog zelenog pokreta. Tome svjedoči i Prva međunarodna konferencija o zelenim knjižnicama **Let's go Green**, koja će se održati u Zagrebu od 8. do 10. studenog 2018. godine, prijave za sudjelovanje su otvorene do 30. rujna 2018. u organizaciji Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Suorganizatori su konferencije Hrvatsko knjižničarsko društvo – Radna grupa za zelene knjižnice, a konferencija se održava uz potporu Međunarodnog saveza knjižničarskih društava i ustanova (IFLA-e) i Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

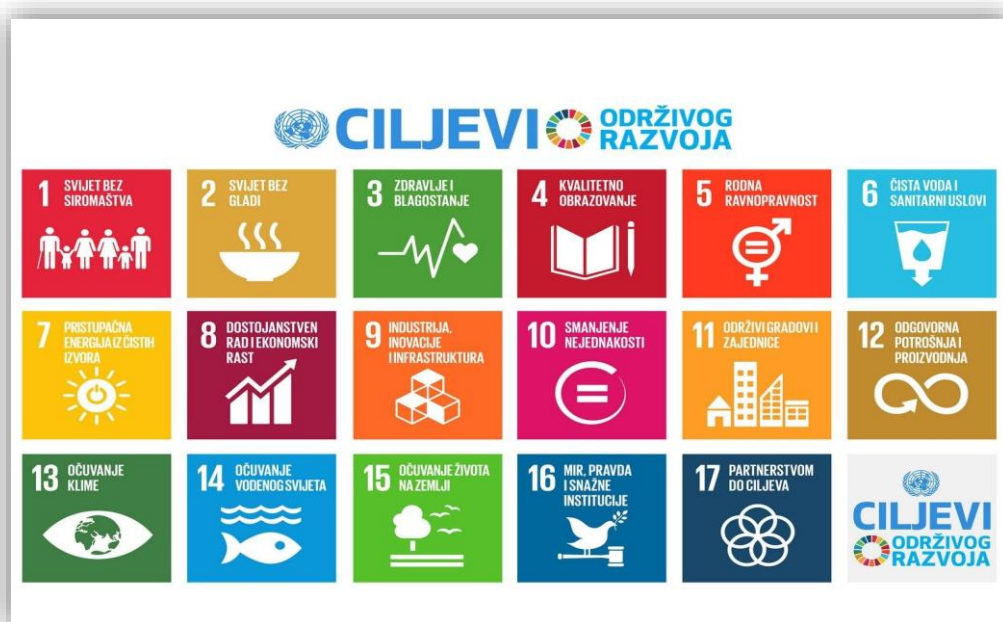
Izjava o knjižnicama i razvitku, IFLA, 2013.

Knjižnice moraju biti prepoznate u okvirima razvojnih planova

Budući da knjižnice imaju prirodnu ulogu pružanja pristupa informacijskim sadržajima i mrežnim uslugama koje podržavaju održivi razvoj, donositelji odluka trebaju poticati jačanje položaja knjižnica i povećavanje priljeva financijskih sredstava za nabavu i opremanje knjižnica, te iskoristiti vještine knjižničara i drugih informacijskih stručnjaka da se pomogne rješavanje problema razvoja na razini društvene zajednice.

1. Tri sastavnice održivog razvoja

2. Agenda 2030.

Globalni ciljevi održivog razvoja - UN-ova Milenijska deklaracija 2000. i 2015.

- Cilj 1. Iskorijeniti siromaštvo svuda i u svim oblicima.
- Cilj 2. Iskorijeniti glad, postići sigurnost hrane i poboljšanu ishranu te promovirati održivu poljoprivredu.
- Cilj 3. Zdravlje - Osigurati zdrav život i promovirati blagostanje za ljude svih generacija.
- Cilj 4. Osigurati uključivo i kvalitetno obrazovanje te promovirati mogućnosti cjeloživotnog učenja.
- Cilj 5. Postići rodnu ravnopravnost i osnažiti sve žene i djevojke.
- Cilj 6. Osigurati pristup pitkoj vodi za sve, održivo upravljati vodama te osigurati higijenske uvjete za sve.
- Cilj 7. Osigurati pristup pouzdanoj, održivoj i modernoj energiji po pristupačnim cijenama za sve.
- Cilj 8. Promovirati uključiv i održiv ekonomski rast, punu zaposlenost i dostojanstven rad za sve.
- Cilj 9. Izgraditi prilagodljivu infrastrukturu, promovirati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovativnost.
- Cilj 10. Smanjiti nejednakost unutar i između država.
- Cilj 11. Učiniti gradove i naselja uključivim, sigurnim, prilagodljivim i održivim.
- Cilj 12. Osigurati održive oblike potrošnje i proizvodnje.
- Cilj 13. Poduzeti hitne akcije u borbi protiv klimatskih promjena i njenih posljedica.
- Cilj 14. Očuvati i održivo koristiti oceane, mora i morske resurse za održiv razvoj.
- Cilj 15. Zaštititi, uspostaviti i promovirati održivo korištenje kopnenih ekosustava, održivo upravljati šumama, suzbiti dezertifikaciju, zaustaviti degradaciju tla te spriječiti uništavanje biološke raznolikosti.
- Cilj 16. Promovirati miroljubiva i uključiva društva za održivi razvoj, osigurati pristup pravdi za sve i izgraditi učinkovite, odgovorne i uključive institucije na svim razinama.
- Cilj 17. Ojačati načine provedbe te učvrstiti globalno partnerstvo za održivi razvoj.
- Sedamnaest Ciljeva održivog razvoja nisu tek još jedno poglavlje u birokratskoj proceduri Ujedinjenih naroda. ... Ovo je plan, program našeg razvoja idućih 15 godina i razdoblja nakon toga, to je okvir i sredstvo za našu bolju budućnost. Preobraziti naš svijet – to nije fraza, to je obveza svih nas.*

Kolinda Grabar Kitarović, Predsjednica Republike Hrvatske

Samit o održivom razvoju nakon 2015., 70. Opća skupština UN-a

Obrazovanje za održivi razvoj (AZOO)

Za sve one koji osjećaju odgovornost, potrebu i želju za osobnim i profesionalnim rastom i razvojem na području održivog razvoja, moramo spomenuti stručno usavršavanje Agencije za odgoj i obrazovanje Obrazovanje za održivi razvoj (6. modula) traje godinu dana i unutar tih 6 modula polaznici sami osmišljavaju, planiraju, vrednuju i realiziraju vlastiti projekt. Naglasak je na jačanju nastavničkih i učeničkih kompetencija za održivi razvoj i postavljanje kriterija kvalitete kao jednog dijela kulture škole.

Školske knjižnice iz 17 ciljeva *Agende 2030*. mogu izvući nebrojne ideje za organiziranje projekata, predavanja, tribina, radionica sl., te ciljeve smo dopunjavali sa gledanjem filmova sa okolišnog film festivala i protekle dvije godine napravili smo nekoliko dobrih akcija, tribina, radionica...

Što smo radili mi?

Integrirani ekodan 2017.

Dobra ekonomija, gost predavač – Dražen Šimleša

Integrirani ekodan 2018.

Demokracija, društvene i klimatske promjene (video), gošća predavačica – Gordana Dragičević

Integrirani ekodan 2019.

Društveno odgovorno poslovanje (u najavi), gosti – Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj

Zeleni knjižničari u zelenoj knjižnici

Projekt Knjižnica sjemena

Polazište

- ⇒ Projekt Zelena knjižnica
- ⇒ Aktivnost sjemenarstvo
- ⇒ Važnost očuvanja tradicijskih sorti

Ciljevi

Što želimo postići?

- ⇒ Funkcionalnu i trajnu banku sjemena u knjižnici
- ⇒ Usvajanje potrebnih znanja i vještina za proizvodnju vlastite hrane
- ⇒ Izgradnja knjižničnog fonda o sjemenarstvu i sličnim temama

Što želimo promijeniti?

- ⇒ Razviti odgovornost prema očuvanju tradicijskih sjemena
- ⇒ Kritički stav prema komercijalnom uzgoju biljaka
- ⇒ Važnost sjemenarskog suvereniteta
- ⇒ Interes za čitanjem i proučavanjem održivog razvoja

Očekivanja

- ⇒ Povezivanje učenika, učitelja i lokalne zajednice
- ⇒ Postavljanje temelja za buduće projekte škole (školski vrt, školsko zadrugarstvo i sl.)

3. Izračun ekološkog otiska

Neke stvari koje utječu nepovoljno na okoliš ne možemo skroz anulirati, možemo ih samo smanjiti (vožnja automobiom, konzumacija mesa i sl.), ali ih možemo kompenzirati sa sadnjom šuma...

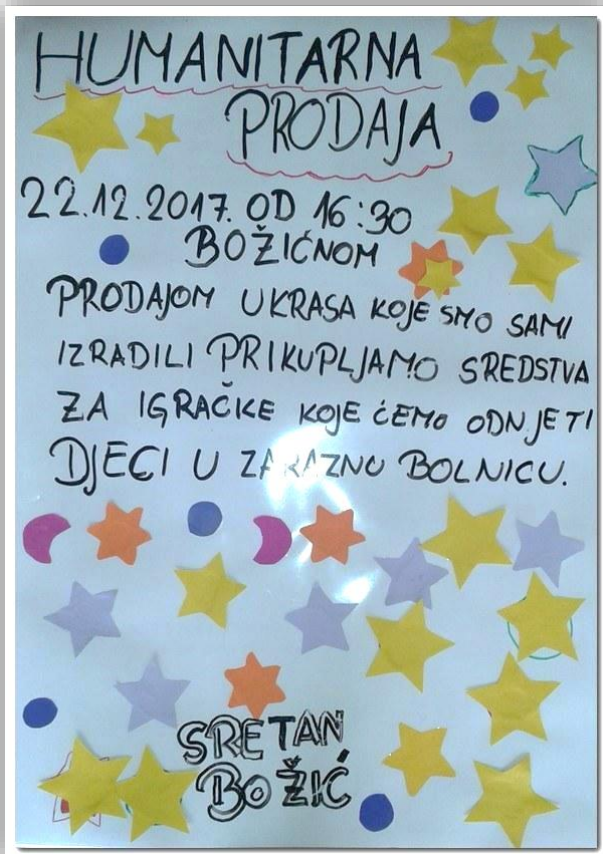
4. ECOSIA

I još malo fotografija

Knjiga u srcu

Naša zadnja radionica započla je filmom *Priča o stvarima*

Mi smo na problematiku opisanu u filmu odgovorili radionicom *Knjiga u srcu*.
Željeli smo proizvesti hrvatski proizvod sa što manjim negativnim utjecajem na okoliš!

Budi promjena koju želiš vidjeti u svijetu.

Mahatma Gandhi